

Észrevételek a bizalmi vagyongazdálkodási jogviszony időtartamának korlátozásához

Az új Ptk. kógens szabálya 50 évben határozta meg a bizalmi vagyongazdálkodási jogviszony maximális időtartamát.¹ Méltán merül fel a kérdés, hogy a határozott és legfeljebb 50 éves időtartam előírása jogpolitikailag indokolt-e? Az alábbiakban ehhez a dilemmához szeretnék néhány gondolatot fűzni.

1. A Ptk.-beli szabály előzményei

A bizalmi vagyongazdálkodási jogviszony szabályai a kodifikáció viszonylag későbbi fázisában kerültek kialakításra, bár már az eredeti koncepció felvetette annak szükségességét, részben idegen dologi jogként, részben vagyongazdálkodási szerződésként.² A 2009-ben elfogadott törvényben nem szerepelt időbeli megkötés a határozatlan időre létesíthető bizalmi vagyongazdálkodásra³, az új Ptk.-ban találkozunk először az 50 éves időkorláttal. A jogirodalomban ennek okai között arra találunk utalást, hogy a hosszú távra megkötött vagyontömegekre társadalmi és gazdasági okok miatt nincs szükség.⁴

A bizalmi vagyongazdálkodási jogviszony határozott időtartamával párhuzamba állítható a jogi személy hasznélvezeti jogával kapcsolatos előírás, ugyanis az 50 éves időtartamhoz hasonló határidőt a magánjogi kódexünk csak erre alkalmaz.⁵ Az új Ptk. első koncepciója még kifejezetten csak természetes személy javára tette volna lehetővé a hasznélvezeti jog alapítását.⁶ A koncepció társadalmi vitáját követően viszont a tematika már csak azt mondta ki elvi jelleggel, hogy a jogi szemé-

* DSc, egyetemi docens, Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar; sandor.istvan@ajk.elte.hu

¹ Ptk. 6:326. § (3) bekezdése.

² Az új Polgári Törvénykönyv koncepciója, *Magyar Közlöny* 2002/15, II, 88. Az új Polgári Törvénykönyv koncepciója és tematikája, a Kormány 1003/2003. (I. 25.) Korm. határozatával elfogadott szöveg, *Magyar Közlöny* 2003/8, 73.

³ Az új Polgári Törvénykönyvről szóló 2009. évi CXX. törvény 5:487. § (1) bekezdés a) pontja és 5:495. § (1) bekezdés a) pontja.

⁴ Menyhárd A. in: Vékás L. – Gárdos P. (szerk.): *Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz I–II*, Budapest 2014, II, 1896–1897.

⁵ Ptk. 5:147. § (5) bekezdése.

⁶ Az új Polgári Törvénykönyv koncepciója, *Magyar közlöny* 2002/15, II, 88.

lyek haszonélvezeti jogát időbeli korlát közé kell szorítani, de konkrét időtartamot még nem tartalmazott.⁷ A 2009-ben elfogadott polgári törvénykönyv lehetővé tette volna a haszonélvezeti jog alapítását jogi személyek és jogutódaik számára is, minden időbeli korlátozás nélkül.⁸ Az ún. Szakértői Javaslat a haszonélvezeti jog esetében természetes személyen kívül más jogalanyok esetében 99 éves időtartamot indítványozott.⁹ Végül az 50 éves időtartam került a törvénykönyvbe, amit azzal lehet indokolni, hogy a haszonélvezet tárgya ne kerüljön hosszú időre korlátozás alá, megnehezítve ezzel a piaci forgalomban való részvételét.¹⁰

2. Az örökkévalóság tilalma az angol jogban

A bizalmi vagyonkezelés jelentős mértékben hasonlít az angolszász *trust* intézményéhez, továbbá párhuzamba vonható a hitbizomány konstrukciójával is. Az angol (és walesi) jogban a *trust* esetében régóta érvényesül a határozatlan időre szóló vagyonmegkötés (*rule against perpetuities*) és a vagyon felhalmozásának (*rule against accumulations*), valamint az elidegeníthetlenség (*rule against inalienability*) tilalma.¹¹ Mind a három elv célja az, hogy a vagyon sorsa kiszámítható legyen, azt ne lehessen határozatlan időre kivonni a forgalomból.

A *common law*-ban a vagyonmegkötés maximális időtartama sokáig a *trust* létesítésekor élő bármely élő személy élete végétől számított 21 év volt. A szabály Norfolk hercegének 1681-ből származó jogesetétől létezik.¹² A konkrét ügyben az örökhagyó olyan rendelkezéseket tett, amelyek a vagyona több generáción keresztül sorsát határozta meg előre, azonban az ügyben a Lordok Háza nem tartotta megengedhetőnek az ilyen hosszú időn keresztül vagyonmegkötést. A jogelv általános jelleggel érvényesült az angol, majd az észak-amerikai joggyakorlatban is. Emellett külön törvények is ennek szellemében rendelkeztek¹³, így a *trust* időtartamát a bírósági gyakorlatban érvényesülő el-

⁷ Az új Polgári Törvénykönyv koncepciója és tematikája, a Kormány 1003/2003. (I. 25.) Korm. határozatával elfogadott szöveg, *Magyar Közlöny* 2003/8, 73.

⁸ Az új Polgári Törvénykönyvről szóló 2009. évi CXX. törvény 4:172. § (2) bekezdése. Ld. ehhez a Polgári Törvénykönyvről szóló T/5949. számú törvényjavaslat, 477–478.

⁹ Menyhárd A. in: Vékás L. (szerk.): *Szakértői javaslat az új Polgári Törvénykönyvhöz*, Budapest 2008, 712.

¹⁰ Menyhárd A. in: Vékás–Gárdos: *i. m. I*, 1180. Hasonló szellemben foglal állást Boóc Á. in: *Osztovtis A. (szerk.): A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja I–IV*, Budapest 2014, II, 823.

¹¹ Kivételt képez a jótékonyági (*charitable*) *trust* esete.

¹² *The Duke of Norfolk's Case*, 22 Eng. Rep. 931, 931 (Ch. 1681).

¹³ *Perpetuities and Accumulations Act 1964*, ill. ilyen egyéb törvények, pl. *Trustee Investments Act 1961*, *Local Authorities' Mutual Investment Trust Act 1968*, *Stock Exchange (Completion of Bargains) Act 1976*, *Trusts of Land and Appointment of Trustees Act 1996*.

veknek megfelelően a *trust* létesítésekor életben lévő bármely személy halálát követő 21 évig¹⁴, de legfeljebb nyolcvan évig tették lehetővé, majd ezt a határidőt 2009-ben 125 évre felemelték.¹⁵

A vagyon felhalmozásának tilalma az angol jogtörténet egyik leghíresebb öröklési jogvitája miatt került kialakításra.¹⁶ Peter Thellusson angol kereskedő akként végrendekezett, hogy vagyonának jelentős része és annak hozamai, amelyek az őt túlélő kilenc fia, unokája és azok leszármazói életében keletkeznek, összegyűjtésre kerüljön, és a teljes vagyont a legidősebb fiú örökölje az időtartam lejártával. A Lordok Háza ugyan érvényesnek ítélte meg a végrendeletet, de a jogvita a törvényhozást arra indította, hogy a jövőre nézve az ilyen jellegű vagyonhalmozást megakadályozza, amiről külön törvényt hoztak.¹⁷ A jogszabály alapján nincs lehetőség a vagyon felhalmozására hosszabb ideig, mint az örökhagyó életében, illetve halálát követő huszonegy évig, vagy gyermeke (beleértve az örökhagyó halálakor még méhmagzatot is) nagykorúságáig. 1892-ben módosították ezt a szabályt, és a vagyon halmozását ingatlan vásárlása érdekében az örökhagyó gyermekének nagykorúságáig tették lehetővé.¹⁸

3. Az örökkévalóság elleni szabály sorsa az Amerikai Egyesült Államokban

Az örökkévalóság elleni szabály a *common law* részeként az Amerikai Egyesült Államokban is általános jelleggel érvényesült. Az elmúlt évtizedekben azonban a tagállamok közel fele hatályon kívül helyezte ezt a szabályt. Ennek oka egyrészt a vagyonvédelmi *trust*ok elterjedéséhez köthető, másrészt pedig az adózási szabályok közvetett hatásaként értékelhető.

Az 1986. évi szövetségi adótörvény (melyet 2007-ben és 2011-ben is módosítottak) lehetővé tette, hogy egy magánszemély életében eredetileg 1 millió, míg halála esetén 2 millió US-dollár értékig szövetségi adófizetési kötelezett-

¹⁴ Az adott élő személyt nevesíteni kellett a *trust* létesítő okiratában és a gyakorlatban sokszor az uralkodó-család valamelyik tagját nevezték meg (ún. *royal lives clause*).

¹⁵ Sec. 5(1) *Perpetuities and Accumulations Act 2009*. Ld. ehhez D. Hayton: *Developing the Obligation Characteristic of the Trust*, *The Law Quarterly Review* 117/2001, 107.; A. Hudson: *Understanding Equity and Trust*, London, Sydney 2001, 55.

¹⁶ *Thellusson v Woodford* (1799) 4 Ves 227. Állítólag ez az eset inspirálta Charles Dickenst a Jarndyce és Jarndyce ügy vonatkozásában a Bleak House megírása során.

¹⁷ *Accumulations Act 1800*, Stat. 39 & 40 Geo. III, c 98 (1800). A szakirodalomban ezt gyakran Thelluson-törvénynek (*Thelluson Act*) is nevezik. C. E. Rounds, Jr. – C. E. Rounds, III: *Loring and Rounds: A Trustee's Handbook*, New York 2014⁸, 1142.

¹⁸ *Accumulations Act 1892*.

ség nélkül ruházzon át vagyont.¹⁹ Ebből eredően a vagyónátruházó jogutódjai számos generáción át adómentesen juthatnak a vagyonhoz addig, amíg a tagállami szabályozás a *trust* működését megengedi. A Kongresszus alapvető, de érthető hibát követett el, mivel abból indult ki a törvény meghozatalakor, hogy az örökkévalóság elleni tilalom alapján belátható időn belül sor kerülhet az adó kiszabására. Ezt a kikaput használták ki azonban az egyes tagállamok azzal, hogy eltörölték az örökkévalóság elleni tilalmat, ami egyúttal egyfajta versenyt is eredményezett.²⁰ Az örökkévalóság elleni szabály eltörlésével a szövetségi adótörvény adta lehetőségek mellett több generáción átnyúló dinasztikus *trust*ok alapítására vált lehetőség adófizetési kötelezettség nélkül, függetlenül a kezelt vagyon időközbeni növekedésétől.²¹

Az 1990-es években Delaware volt az első, ahol 1995-ben eltörölték a tilalmat. Ez alól kivételt képez, ha ingatlan is része a kezelt vagyonnak, ilyen esetben maximum 110 évre jöhet létre a vagyonkezelési jogviszony.²² Ezt követően 2000 végéig Alaszka, Arizona, Illinois, Maine, Maryland, New Jersey, Ohio és Rhode Island is hasonló törvényeket hozott. 2007-ig Colorado, Florida (360 év), Missouri, Nebraska, Nevada (360, ill. 365 év), New Hampshire, Észak-Karolina, Pennsylvania, Utah (1000 év), Virginia és Wyoming (1000 év) következtek, ezekben a tagállamokban kifejezetten hosszú időtartamra megengedve a *trust* létesítését. Általánosságban megállapítható, hogy különböző jogalkotási megoldásokkal találkozhatunk. Egyes államok teljesen eltörölték az örökkévalóság elleni tilalmat, más államok diszpozitív szabályként kezelik. Vannak olyan vonatkozó törvények, amelyek feltételhez kötik, így pl. nem érvényesül a tilalom, ha csak ingó vagyon kezelésére irányul a jogviszony, vagy ha a vagyonkezelő jogosult a kezelt vagyon elidegenítésére. Köztes megoldást jelentenek azok a törvények, amelyek a *trust* jogviszonyra kifejezetten hosszú időtartamot (pl. 360, 365 vagy akár 1000 év) tesznek lehetővé.

Azok a tagállamok, amelyek eltörölték az örökkévalóság elleni tilalmat, vonzóvá váltak a *trust*ot alapítani szándékozók számára, így ez gazdaságélénkítő hatással járt.²³ Azokban a tagállamokban, ahol a szövetségi adótörvény meg-

¹⁹ A 2011. évi módosítás 5 millió US-dollárra emelte a határt, függetlenül a vagyon jellegétől.

²⁰ T. P. Gallanis: The new direction of American trust law, *Iowa Law Review* 97/2011, 232. Megjegyzendő, hogy Idaho 1957-ben, Dél-Dakota 1983-ban, míg Wisconsin 1969-ben már eltörölte az örökkévalóság tilalmát, ennek okai azonban nem kellőképpen tisztázottak, leginkább a vagyonvédelem lehetőségének megteremtésével hozhatók összefüggésbe.

²¹ B. Layman: Perpetual Dynasty Trusts: One of the Most Powerful Tools in the Estate Planner's Arsenal, *Akron Law Review* 32/1999, 747. skk.; J. E. Krier–J. Dukeminier: The Rise of the Perpetual Trust, *UCLA Law Review* 50/2003, 1312. skk.

²² Act of July 7, 1995, 70 Del. Laws 428 (1995).

²³ Az örökkévalóság elleni tilalom eltörlésével kapcsolatos hullámot az 1986. évi *Uniform Statutory Rule Against Perpetuities (USRAP)* elfogadása is támogatólag befolyásolta.

hozatalát követően eltörölték az örökkévalóság elleni tilalmat, ugrásszerűen megnövekedett a létesített *trust*ok száma és az azokban elhelyezett vagyon mértéke.²⁴ A folyamat hátrányai is napvilágra kerültek, így különösen az, hogy az élők nem tudják korlátlanul használni és átruházni a vagyont új *trust*ba naprakész feltételek mellett.²⁵

Az adózási okok mellett a másik fő érv az örökkévalóság tilalmának eltörlése mellett a vagyonvédelem megteremtése. Ezzel ugyanis a vagyon további sorsa meghatározható és elkerülhető, hogy a vagyonrendelő leszármazói azt ne megfelelő célra használják fel vagy a hitelezők arra igényt támaszthassanak.²⁶ Az időkorlátozás nélküli *trust* így a *fee tail* (csak egyenes ágon örökíthető földtulajdon) és a *strict settlement* modernkori megfelelőjévé vált.

4. Az örökkévalóság tilalma egyéb országokban

Nemzetközi összehasonlítás alapján általánosságban megállapítható, hogy számos ország vagy nagyon hosszú időtartamra teszi lehetővé a *trust* rendelkezését, pl. Belize, Labuan 120 év, Man sziget 150 év, vagy akár határozatlan időre is lehet *trust*ot létesíteni, pl. Jersey, Guernsey, Cook-szigetek, Ciprus, Bermuda stb. esetében. Ennek oka elsődlegesen a vagyonvédelmi *trust* bevezetésében rejlik. Amennyiben ugyanis egy diszkrecionális és időbeli korlátozás nélküli *trust*ot létesítenek, úgy a kedvezményezett hitelezői akár sohasem juthatnak hozzá a kezelt vagyonhoz.

A vegyes és civiljogi jogrendszerű államokban egészen eltérő szabályok irányadók a vagyonkezelési jogviszonyok időtartamára. A vagyonkezelés maximum 5 évre hozható létre Oroszországban²⁷ és Ukrajnában, kivéve, ha törvény hosszabb időtartamot enged meg. Litvániában legfeljebb 20 éves időtartam megengedett, a kivétel itt is törvény alapján állhat fenn. A dél-amerikai országokban általában 25 (pl. Guatemala) és 30 év (pl. Costa Rica, Uruguay, Venezuela stb.) között változik ez az időtartam. Romániában maximum 33 év,

²⁴R. H. Sitkoff – M. M. Schanzenbach: Perpetuities or Taxes? Explaining the Rise of the Perpetual Trust, *Cardozo Law Review* 27/2006, 2465. skk.

²⁵*Restatement (Third) of Property: Wills & Other Donative Transfers*, § 21. (Tentative Draft No. 6. 2010). Gallanis: *i. m.* 233.

²⁶J. C. Tate: Perpetual Trusts and Settlor's Intent, *University of Kansas Law Review* 53/2005, 620. A vagyonvédelmi *trust*ok adózásával kapcsolatban részletesen ld. J. K. Eason: Home From the Islands: Domestic Asset Protection Trust Alternatives Impact Traditional Estate and Gift Tax Planning Considerations, *Florida Law Review* 52/2000, 41. skk.

²⁷Az orosz ptk. 1016. § (2) bekezdése alapján, amennyiben a határozott időtartamú jogviszony lejártakor a felek nem nyilatkoznak a jogviszony megszűnéséről, úgy az az eredeti szerződéses feltételekkel ugyanolyan időtartammal meghosszabbodik.

Franciaországban 99 év (eredetileg 33 volt), a Cseh Köztársaságban legfeljebb 100 év a magáncélú *trust* esetében, míg Georgiában nincs időbeli korlát.²⁸

Québecben a magánszemély érdekében létrehozott *trust* esetében a bevételből részesülő kedvezményezetteknek legfeljebb két osztálya határozható meg, és az első osztályba tartozók részére a vagyonkiadás a *trust* létesítésétől számított 100 éven belül meg kell, hogy nyíljon.²⁹ Az angol jogtól eltérően a skót jog lehetővé teszi a határozatlan időre szóló *trust* létrehozását, Írországban 2009-ben jelentős reform keretében került eltörlésre az örökkévalóság elleni szabály³⁰, továbbá Liechtensteinben szintén nincs időbeli korlátozása a vagyonkezelési jogviszonynak.

5. A korlátlan időre szóló vagyonmegkötés elleni érvek

A korlátlan időkre létrehozott *trust* tilalmára kialakított szabály több fontos érven alapul. Egyrészt sem a gazdaság, sem a társadalom szempontjából nem jár előnnyel, ha a vagyonok elkülönítve és folyamatosan lekötve kerülnek kezelésre. Ez a jelenség ugyanis azt eredményezi, hogy a vagyont kivonják a gazdasági forgalomból és ez a nemzetgazdaságra hátrányos hatású.³¹ Másrészt a vagyon hosszú időre való megkötése annak piacképességét szintén kedvezőtlenül befolyásolja. Ez összefüggésben áll azzal, hogy a *trust*vagyont nem lehet magas kockázatú befektetésekre felhasználni, hiszen a vagyonkezelőnek olyan gondosságot kell tanúsítania, mint egy óvatos embernek, aki befektetést hajt végre egy olyan személy javára, akihez erkölcsi kötelezettség fűzi.³² A konzervatív befektetési politika pedig alapvetően nem kedvez a gazdaság élénkítésének.

További fontos érv, hogy miért a halott mondja meg, és nem az élő, hogy miként rendelkezzenek a vagyontárgyak felett.³³ A vagyonrendelést követően a leszármazók csak korlátozott vagyont szereznek, amiről maguk nem tudnak a jövőre nézve rendelkezni. Olyan megoldást kell alkalmazni, ami tisztességes

²⁸ Orosz ptk. 1016. § (2) bekezdése; ukrán ptk. 1036. § (1) bekezdése; litván ptk. 6.959. § (2) bekezdése; román ptk.779. § b) pontja; cseh ptk. 1460. § (1) bekezdése.

²⁹ Québeci ptk. Art. 1271 és 1272.

³⁰ *Land and Conveyancing Law Reform Act 2009*.

³¹ Kifejezetten érvényesül ez, ha a vagyont oly módon osztják meg, hogy a kedvezményezettek számára ne legyen lehetőség arról rendelkezni. P. Matthews: The Comparative Importance of the Rule in *Saunders v Vautier*, *The Law Quarterly Review* 122/2006, 277; Y. Weisman: Shortcomings in the Trust Law 1979, *Israel Law Review* 15/1980, 385; K. G. Durante: A Modern Guide to the Modifications of the Rule Against Perpetuities in New York, *Touro Law Review* 32/2016, 951.

³² Ld. *Re Whiteley* (1886) Ch D 347, 355. Ld. továbbá Weisman: *i. m.* 585.

³³ Weisman: *i. m.* 382. Ld. továbbá C. Emery: Do We Need a Rule Against Perpetuities? *The Modern Law Review* 57/1994, 603.

módon kiegyenlíti a szabadon végrendelkezők és a későbbi generációk rendelkezési jogát.³⁴ Fontos szempont, hogy meghatározott időszakonként a vagyontárgyak hasznosítása újragondolásra kerülhessen. A megváltozott gazdasági, társadalmi, egyéni körülmények is azt indokolják, hogy a vagyon felhasználásában érdekelt személy újratervezhesse a vagyon további sorsát.³⁵ A nem kellő mennyiségű információ miatt az örökhagyó ugyanis nem látja előre, hogy hosszabb idő után milyen változások lesznek a társadalomban és a gazdaságban, így az előre meghatározott vagyonfelhasználás okafogyottá válhat³⁶, ezért nem megfelelő az olyan kedvezményezetti jog létesítése, amelynek időtartama jelentősen meghaladja a létesítéskor élő személyek halálának időpontját.

Fontos érv lehet az is, hogy a jogrendszernek támogatnia kell a vagyonnak a gazdagoktól a szegények felé áramlását, amiben a vagyon megkötése szintén akadályt jelent.³⁷ Más megközelítésben az üzleti etika egyik fontos elve, hogy a gazdagok részesítsék a vagyonukból a kevésbé szerencséseket is.³⁸

Lényeges további érv az emberek sokszor szokásostól eltérő viselkedése, amire jó példa az amerikai szakirodalomban Leona Mindy Roberts Helmsley nagyvállalkozó sokszor hivatkozott végrendelete, amelyben jelentős vagyonának túlnyomó részéből a kutyák javára történő felhasználást írt elő, unokáit szinte teljesen mellőzve. Az ilyen idioszinkratikus vagyonmegkötés mind a korlátlan végrendeleti szabadság, mind a vagyonmegkötés ellen felhozott indokok egyik alátámasztója.³⁹

És végül fontos érv a hitelezők érdekeinek védelme, amely alapvetően a vagyon védelmére létrehozott *trustok* esetében merül fel. Az örök időre létrehozott diszkrecionális vagyonkezelést lehetővé tevő *trustok* kedvezményezettjeinek hitelezői gyakorlatilag semmilyen követelést nem támaszthatnak a kezelt vagyonnal szemben.⁴⁰ Megjegyzendő, hogy sok esetben éppen a *trust* vagyonvédelmi jellegének erősítése alapozza meg azt, hogy a jogalkotó nem ír elő időbeli korlátozást a vagyonkezelési jogviszonyra.⁴¹

³⁴ L. M. Simes: The Policy Against Perpetuities, *University of Pennsylvania Law Review* 103/1955, 723. Hasonlóan D. B. Kelly: Restricting Testamentary Freedom: Ex Ante Versus Ex Post Justifications, *Fordham Law Review* 82/2013, 1129. és Krier–Dukeminier: *i. m.* 1322.

³⁵ Weisman: *i. m.* 186.

³⁶ Kelly: *i. m.* 1128.

³⁷ K. G. Durante: A Modern Guide to the Modifications of the Rule Against Perpetuities in New York, *Touro Law Review* 32/2016, 951. skk.

³⁸ Krier–Dukeminier: *i. m.* 1326. skk.

³⁹ Kelly: *i. m.* 1168.

⁴⁰ Matthews: *i. m.* 278. skk.

⁴¹ R.-M. Belle Antoine: *Trusts and Related Tax Issues in Offshore Financial Law*, New York 2005. 24.

6. Záró gondolatok

A nemzetközi kitekintés alapján látható, hogy nagyon sokszínű a vagyonnevelési jogviszonyok időbeli korlátozásának szabályozása. Egyes országokban ezek az időtartamok a nemzetközi trendhez hasonlítva viszonylag rövidek, pl. Oroszországban, Litvániában, Romániában, a latin-amerikai országokban. Ha figyelembe vesszük, hogy a *trust* gyakran hosszú időre kezelendő vagyona vonatkozó jogviszony, akkor az orosz és ukrán modell nem felel meg ennek az elvárásnak, hiszen a jogviszony rövid időtartama generációs vagyontörzserre való alkalmazást egyáltalán nem tesz lehetővé. A rövid időre szóló jogviszony a vagyonnevelés kifejezetten tranzakciós célból történő létesítése esetén indokolt. Az egyes vegyes és civiljogi jogrendszerű országokban ez általános, a szabályozás koncepciója is ezt támasztja alá. Ezzel szemben vagyontervezési célokat szolgálhat a *trust* azokban az országokban, ahol hosszabb, vagy akár határozatlan időre szólóan is létesíthető a jogviszony.

Másrésről viszont érthető a vagyonnevelési jogviszony valamilyen mértékű időbeli korlátozása, hiszen ily módon a vagyon lekötése hosszú távon megakadályozható, ami elsősorban a kedvezményezett érdeke, de a nemzetgazdaság szempontjából is fontos lehet. Itt különös jelentősége van annak is, hogy a vegyes és civiljogi jogrendszerű országok szabályozásaiban a kedvezményezettnek általában nincs lehetősége a trustjogviszony megszüntetésére és módosítására, továbbá általában ilyen célra bírósági jogkört sem telepített a jogalkotó. Egy hosszabb távú vagyonnevelési jogviszony szinte szükségszerű velejárója, hogy a vagyonrendelő időközben elhalálozik, vagy jogutód nélkül megszűnik, és ennek bekövetkezése esetén nincs lehetőség a *trust* létesítő okiratának módosítására vagy a jogviszony megszüntetésére a megváltozó gazdasági és társadalmi környezethez való alkalmazkodás érdekében.

Szintén fontos szempont, hogy a korlátlan vagy nagyon hosszú időre létesített vagyonnevelési jogviszony feudális jellegű hitbizományhoz hasonló vagyonnevelések kialakulását segíti elő, ami sértheti a tulajdonhoz és a végrendelezéshez való jogot.

Ezúton kívánok Vékás Lajos Akadémikus Úrnak nagyon boldog 80. születésnapot és egészségben, sikerekben gazdag életet! Ad multos annos!